

persentiscens dolorem, Christo patienti se conformaret. Unde postulatam a Redemptore gratiam obtinere promeruit, siquidem in die Veneris sancto et hora qua Christus in cruce expiravit, ipsa inter atrocissimos partus dolores, suam quoque animam Redemptori reddidit. Cumque confessarius ejus, pro ipsis anima missæ sacrificium oblatus, Ecclesiam ingressus fuisset, eidem ibidem obdormienti anima paulo ante defunctæ mulieris apparuit, dicens, se missæ subsidio minime indigere, eo quod propter merita passionis Christi, coelesti donata esset gloria. In eodem libro de juvete quodam et divite rustico legitur, quod exercitum se quotidie crucifixo recommendandi adeo sibi familiare reddiderit, ut quotiescumque ad lectum concederet, vel inde resurgeret, signo crucis in fronte et pectore se communiendo, haec verba proferre solitus fuerit: *Jesu Nazarene, miserere mei, in nomine Patris, et Filii, et Spiritus Sancti; simulque Christum crucifixum rogarit, ne sine confessione moreretur.* Accidit autem, quod morte repentina diem suum clausurit extreum, cumque dæmones advolantes animam ipsius secum ad infernum raptare niterentur, splendidus quidam juvenis eosdem abigens, prædictam animam in locum quemdam tenebrosum dudacum ibidem dereliquit. Cumque anima more suo consueto cruce se signaret et prædicta verba sæpius repeteret, quidam lucis radii hinc inde scintillantes, obscuritatem loci illius nonnihil illustrarunt. Unde redeentes dæmones, ut animam ejus sibi prædam facerent, a luce illa perterriti, ad eamdem appropinquare hand præsumperunt. Comparuit autem de novo juvenis ille, cui Angelus cælitus missus fuisse creditur, eique dixit, quod tametsi ad inferni penas condemnari mereretur, judex tamen propter merita devotionis erga passionem suam et crucis sua titulum exhibet, hanc ei largiretur gratiam, ut in vitam denuo redire, suaque peccata per confessionem sacramentalem expiare posset. Qua peracta, demum in pace quieti.

9. — Apud Surium de S. Francisco de Paula leguntur sequentia: « Dei Veneris sancto, cum tempus migrationis adesse cognosceret, circa horam qua Christus Dominus passus est, signo sanctæ crucis devote consignatus, passione Dominicæ coram eo perfecta, junctis manibus, erectisque oculis in cœlum, crucis trophyum amplectens et osculans, ac sæpius in manus tuas commendo spiritum meum, iterans, absque doloris et mortis signo, feliciter migravit ad Dominum. »

10. — In Chronicis Eremitarum ordinis S. Augustini, scribitur de Hermanno de Allis, quod dum mortis suæ horam imminere sentiret, a convocatis ad assistendum morti ipsius Patribus, Passionis Dominicæ seriem sibi prælegi petierit; et primo quidem prout illa a S. Matthæo, ac demum prout a

S. Marco conscripta fuit; semperque lectorem monuerit, quando vel facienda pauca, aut sacer textus repetendus esset. Cumque lector ad hæc pervenisset verba: *Jesus, emissa magna voce, expiravit, ipse quoque animam suam Creatori reddidit.*

11. — De Stanislao Hosio collegii cardinalium, totiusque ecclesiastici ordinis eximio jubare, viro æterna memoria digno, legitur, quod dum morti vicinus esset: « Crucifixi imaginem, quam in manibus habebat, sic amplexabatur, clavorumque vestigia osculabatur, ut plane ostenderit, quam ardenter fuerit charitatis ignibus erga Deum inflammatus. » S. Carolus Borromæus similiter ultimas austerrissimæ vitæ sue periodos per intentam omnium mysteriorum Passionis Dominicæ meditationem, per plures dies in monte Verallo continuat, terminare voluit, prout in historia vitæ ipsius diffusus legitur, suosque oculos in imaginem crucifixi defixos clausit, ut eosdem in æterna visione beatifica denuo aperiret. De B. Joanne Columbino pariter scribitur: « Cum legerentur passiones Christi verba illa: *Pater, in manus tuas commendabo spiritum meum, requievit in pace.* » Paulus de Palatio opportune querit, cur eo tempore, quo Salvator in transfiguratione sua in monte Thabor peracta, quoddam mundo gloriae sue specimen et præludium exhibuit, et Pater coelestis eum dilectum suum filium esse declaravit, Moyses et Elias apparentes, de acerbissimis Passionis suæ tormentis, in monte Calvariæ sustinendis, inter se disserere cœperint? Et respondet, id hoc præcipue factum fuisse mysterio, ut omnibus fidelibus hoc perhiberetur documentum, scilicet quod: « Nemo poterit in gloria esse, nisi de Christi morte fuerit locutus: in fide enim sanguinis Christi, saltem implicita, omnes salvantur, qui cœlo fruentur. » S. Bonaventura inter alios ignominiosæ mortis Christi fructus, hunc quoque recenset, scilicet: « *Passio ignominiosa glorificat.* »

DISCURSUS IX.

EX QUO CHRISTUS IN CRUCE DÆMONEM DEVICIT, CRUCIFIXIONIS EJUS DEVITA MEDITATIO POTENS EFFECTA EST AD EUM SUPERANDUM ARMATURA.

IDEA SERMONIS. — 1. Seria meditatio passionis Christi est valida armatura contra diabolum. — 2. Diabolus per virtutem crucis Christi victus, humiliatus et spoliatus fuit. — 3. Clypeus Josue designat passionem Christi, cuius virtute vincimus dæmonem. Mirabile exemplum hujus habemus in S. Edmundo. — 4. Abrogata passionis Christi memoria, dæmon facile prævalebit. Hoc ipsem dixit Luther. — 5. S. Catharina in tentatione magna diabolum fugavit memoria sanguinis Christi. — 6. Varia hujus virtutis crucis et passionis, Christi exempla. Pugna Davidis contra

¹ PAUL. DE PALAT., in Matth., 47. — ² S. BONAV. Stim. amor., c. 1.

DE ASSIDUA MEDITATIONE PASSIONIS DOMINI, DISCURS. IX.

Goliath applicatur Christo crucifixo. — 7. S. Claram passionem meditante diabolus ferre nequiens, percutit in faciem.

Induite vos armaturam Dei, ut possitis stare adversus insidas. Ephes., vi, 11.

1. — Apostolus, ut serpentis infernalis evadere insidas possimus, nos ad assumendam Dei armaturam hortatur, inquiens: *Induite vos armaturam Dei.* Et paulo post idipsum his verbis repetit: *Propterea accipite armaturam Dei, ut possitis resistere in die malo, et in omnibus perfecti stare.* Ubi per diem malum extremus vitæ nostræ articulus potest intelligi, utpote in quo plus quam alias unquam infestandi sumus. Verum enim vero ex quo S. Paulus genus armaturæ hujus speciatim nequam expressit, quidnam per hanc armaturam intelligere oportebit? Discamus idipsum a S. Petro, dicente¹: *Christo igitur passo in corde, et vos eadem cogitatione armamini.* Etenim seria mentis applicatio ad devote contemplandam Christi passionem, valida quedam est armatura ad retundendos omnes dæmonis icts, omniaque illius stratagemata deludenda. Porro genuinum prædictorum verborum S. Pauli sensum, S. Bonaventura in sermone quadam hisce verbis expressit²: *Ista armatura, qua debemus indui, ad hoc ut possimus superare diabolica tentamenta, est memoria passionis Christi, quæ si ad memoriam affectuose reducatur, omnes dæmones cum tremore effugantur, secundum quod experientia me docuit plures.* Nam semel cum diabolus fortiter me strinxens in gutture vellet strangulare, jam non valens præ nimia gutturis strictione clamare, ut fratrum adjutorium imprecarer, incipiebam cum ingenti dolore spiritum exhalare: statimque habita Dominicæ Passionis memoria, incepi ex compassionē Dominicæ Passionis singultum generare, et magna suspiria loco vocis submittens, cordis medullis emittere, quo finito, virtute Dominicæ Passionis, ego servus crucis, qui præsens sermonum opusculum ad laudem nominis Christi, et sanctæ crucis honorem compegi, at tam crudeli nece confiteor me liberatum esse. Scio, quod postea ex revelatione didici, quod exigentibus meis peccatis (quanquam de peccato mortali mihi conscius non essem) hoc mihi evenire divina justitia permittebat: sed quia nullus potest istam armaturam induere, nisi carnis luxuriam per carnis continentiam coarctet, ideo sequitur: *Præcincti lumbos vestros, etc.* Ideo seraphicus doctor alio in loco de *stimulo divini amoris* disserens, idipsum in hæc verba scribit: *Non erit qui contra me militare audeat, si Christi stigmatibus fvero consignatus: ubique*

¹ I PETR., IV, 4. — ² S. BONAV., S. 4 in Dom. XIII post Pent.

« et semper habitabo in illis, ut sim quasi in castro securus ab omni impulsu maligno.

2. — Atrocissimam Redemptoris mortem dæmon quidem præcipue machinatus fuit, dicente Evangelista¹: *Cum diabolus jam misisset in cor, ut tradaret eum Judas Simonis Iscariotes;* at vero ut S. Leo Magnus optime observat²: « Diabolus malitia nocendi avidus, dum irruit, ruit, dum capit, captus est. » Credens enim, quod procurando Christi crucifixionem, suam tanto magis stabiliturus eset tyrannidem, illud incarnatæ Sapientiae oraculum infallibiliter adimplendum esse non intellexit, scilicet³: *Nunc princeps mundi hujus ejicitur foras.* Et ego si exaltatus fero a terra, omnia traham ad meipsum. Unde sancta mater Ecclesia ita canit: *Salutem humani generis in ligno crucis constituisti ut, qui in ligno vincebat, in ligno quoque vinceretur.* S. Augustinus super illa Psalmista verba: *Tu humiliasti sicut vulneratum superbum, hisce Christum verbis affatur:* « Vulneratus es, et vulnerasti. Neque enim eum non vulneraret sanguis tuus, qui effusus est, ut deleret chirographum peccatorum? Unde enim superbiebat, nisi quia causationem contra nos tenebat? Hanc tu cautionem, hoc chirographum tuo sanguine delevisi. Illum ergo vulnerasti, cui tot abstulisti. Vulneratum intelligas diabolum, non penetrata carne, quam non habet, sed percuso corde, ubi superbus est. » S. Apostolus quoque Colossenses, unaque cum illis omnes alios fideles, his verbis erudit⁷: *Et vos cum mortui essetis in delictis, conviviscavit cum illo, donans vobis omnia delicta, delens quod aduersum nos erat chirographum decreti, quod erat contrarium nobis, et illud tulit de medio, affigens iltud cruci.* At vero quidnam ex hac debitorum nostrorum, quorum inimicus infernalis penes se habebat chirographum, abolitione secutum fuit? S. Paulus immediate subiungit, inquiens: *Et expolians Principatus, et potestates, traduxit confidenter palam triumphans illos in semeptiso.* D. Chrysostomus, in sermone quadam inquit: « Crux Dei, diaboli vires enervavit, terram ab errore liberavit (siquidem antea universus mundus, solum exceptio modico Judææ angulo falsa idolorum numina, id est, dæmonia adorabat) veritatem reduxit, dæmones expulit, templa destruxit, Ecclesiæ fundavit. » Ac proinde Cyprianus merito ait⁷: « Jam videt Hebreus, et quicunque de servitute Ægyptiaca ad repromissa Patriæ libertatem anhelat, quod sanguis Christi efficacius quam sanguis agni illius, quem in Ægypto Israel immolavit, contrarias abigit protestes. »

3. — In libro Josue civitatis Hai expugnatio, nec non inimici exercitus totalis strages, per speciale a

¹ JOAN., XIII, 2. — ² S. LEO, ser. 2 de Pass. — ³ JOAN., XII, 31. — ⁴ S. AUG., in Ps. LXXXVIII. — ⁵ Coloss., II, 15. — ⁶ D. CHRYS., t. V. s. 8.

Deo præscriptum stratagema perfecta describitur. Id vero quod proposito nostro speciatim deservit, est sequens Josue a Deo impositum præceptum¹: *Leva clypeum, qui in manu tua est, contra urbem Hai, quoniam tibi tradam eam. Cumque elevasset clypeum ex adverso civitatis, insidiae quæ jacebant surrexerunt confetim, et pergentes ad civitatem, cœperunt, et succenderunt eam.* Ex quibus verbis Lyranus quamdam deducit moralitatem, quæ hactenus a nobis dicta egregie confirmat: nam ut ait²: « *Clypeus iste est memoria passionis Dominicæ: » id quod ex sequenti Jeremiæ textu ostendit, ubi dicitur³: *Dabis ei, Domine, scutum cordis laborem tuum, Quod pariter sanctus Petrus ibi supra insinuare voluit, dum ait⁴: Christo igitur passo in carne, et vos eadem cogitatione armamini. Quando enim hoc scutum erigitur, telisque inimicorum opponitur, id est, quando passionem Redemptoris devote meditatur, omnes a nobis avertit dæmonis ictus, imo per hoc ipsem dæmon lethaliter sauciatur. Unde Blosius ait⁵: Si passionem et mortem Domini « *Jesu in memoria nostra cum amore gustaverimus, facile carnem et sanguinem, mundum, diabolum ejusque tentationes omnes vincemus. » De S. Edmundo Surius in hæc verba scribit⁶: « Sanctus Edmundus cum quotidie aliquid temporis meditationi de passione Christi tribueret, id ipsum semel negotiorum quorundam causa intermisit; in cuius pœnam dæmoni tanta in eum potestas ad tempus est data, ut lectulo surgens, nec signum crucis formare potuerit. » De eodem sancto apud Bellovacensem⁷ scriptum reperio, quod cum die quadam dæmonem in virtute sanguinis Christi adjurasset, ut ingenuo fateretur, quoniam modo facilis et securius superari posset, dæmon ad veritatem manifestandam adstrictus eidem responderit nulla re facilis, quam sanguine Christi dejicior et prosternor: « *Adjuro te per aspersionem sanguinis Christi, ut dicas, in quo facilis te vincere possum: Respondit: In eo quod nominiasti. »* Enimvero ex quo urbis Hai expugnatæ mentionem fecimus, nequaquam convenit, ut moralitatem quam B. Petrus Damianus ex morte regi Hai illata eruit prætereamus. Ita enim prædictus Damianus scribit⁸: « *Sicut rex Haisuspensus est in patibulo, ita rex mortis in patibulo suspendantur, quia dum Christum interficit, in ipsa cruce figitur, » Id quod ex sequenti Jeremiæ textu probat, ubi dicitur⁹: *Quomodo confractus est, et contritus malleus universæ terræ? Quis enim alias per hunc malleum universæ terræ intelligi poterit, præterquam ille, de quo Christus ait: Princeps mundi hujus? Hic enim uni-*****

¹ JOSUE, VIII, 18, — ² LYRAN., in Moral. — ³ Thren., III, 65. — ⁴ I PETR., IV, 1. — ⁵ BLOS., in Sacello animæ, c. 8. — ⁶ SUR., t. VI, 16 nov. — ⁷ BELLOV., Sp. Hist. — ⁸ B. PET. DAM., s. I de Exalt. S. Crucis. — ⁹ JEREM., L, 23.

versum mundum sua premebat tyrannide, volens tanquam Deus adorari, et non solum pecudes, sed et ipsos homines in sacrificium sibi offerri: *juxta illud Psalmistæ¹: Immolaverunt filios suos dæmoniis. Dicit autem de hoc malleo Origenes²: « Christus contra clypeum ex adverso civitatis, insidiae quæ jacebant surrexerunt confetim, et pergentes ad civitatem, cœperunt, et succenderunt eam.* Ex quibus verbis Lyranus quamdam deducit moralitatem, quæ hactenus a nobis dicta egregie confirmat: nam ut ait²: « *Clypeus iste est memoria passionis Dominicæ: » id quod ex sequenti Jeremiæ textu ostendit, ubi dicitur³: *Dabis ei, Domine, scutum cordis laborem tuum, Quod pariter sanctus Petrus ibi supra insinuare voluit, dum ait⁴: Christo igitur passo in carne, et vos eadem cogitatione armamini. Quando enim hoc scutum erigitur, telisque inimicorum opponitur, id est, quando passionem Redemptoris devote meditatur, omnes a nobis avertit dæmonis ictus, imo per hoc ipsem dæmon lethaliter sauciatur. Unde Blosius ait⁵: Si passionem et mortem Domini « *Jesu in memoria nostra cum amore gustaverimus, facile carnem et sanguinem, mundum, diabolum ejusque tentationes omnes vincemus. » De S. Edmundo Surius in hæc verba scribit⁶: « Sanctus Edmundus cum quotidie aliquid temporis meditationi de passione Christi tribueret, id ipsum semel negotiorum quorundam causa intermisit; in cuius pœnam dæmoni tanta in eum potestas ad tempus est data, ut lectulo surgens, nec signum crucis formare potuerit. » De eodem sancto apud Bellovacensem⁷ scriptum reperio, quod cum die quadam dæmonem in virtute sanguinis Christi adjurasset, ut ingenuo fateretur, quoniam modo facilis et securius superari posset, dæmon ad veritatem manifestandam adstrictus eidem responderit nulla re facilis, quam sanguine Christi dejicior et prosternor: « *Adjuro te per aspersionem sanguinis Christi, ut dicas, in quo facilis te vincere possum: Respondit: In eo quod nominiasti. »* Enimvero ex quo urbis Hai expugnatæ mentionem fecimus, nequaquam convenit, ut moralitatem quam B. Petrus Damianus ex morte regi Hai illata eruit prætereamus. Ita enim prædictus Damianus scribit⁸: « *Sicut rex Haisuspensus est in patibulo, ita rex mortis in patibulo suspendantur, quia dum Christum interficit, in ipsa cruce figitur, » Id quod ex sequenti Jeremiæ textu probat, ubi dicitur⁹: *Quomodo confractus est, et contritus malleus universæ terræ? Quis enim alias per hunc malleum universæ terræ intelligi poterit, præterquam ille, de quo Christus ait: Princeps mundi hujus? Hic enim uni-*****

5. — *Tentatio est vita hominis super terram.* Et vero vœ nobis, nisi Salvator noster ad repellendos, et retundendos ab inimico non minus potente quam indefesso, et continuo intentatos ictus de hac armatura nobis prospexit. Etenim apud Blosium legimus³ quod « *diabolus aliquando volens decipere et ad nimiam pusillanimitatem, sive ad desperationem adducere sanctam virginem Catharinam nitebatur ei persuadere, quod vita ipsius falsa, inutilis, et perversa esset. Illa igitur a Dei bonitate (quæ vere penitenti nunquam se negat) edocta humilius elevavit mentem suam ad misericordiam divinam dicens: Ego aperte confiteor Creatori meo, me quotidie in tenebris fuisse, maleque vixisse; verumtamen fiducialiter latitabo in plagiis Domini mei Jesu Christi, et omnium iniquitatum mearum maculas pretiosos sanguine ejus abluam. » At vero vultis scire, quantum huic sanctæ virginis jam dicta protestatio profuerit? Audite salutarem ejusdem effectum, quia ut idem Blosius ait: « *Post hæc verba, diabolus in fugam versus est. »* S. Maximus in homilia quadam de passione et cruce, sequens nobis tradit consilium: « *Habemus Domi-**

¹ Ps. cv, 37. — ² ORIG., in c. 32 Jerem. — ³ S. BONAV., I. II in Parasc. — ⁴ RAYNAL., an. 1521, n. 45. — ⁵ BLOS., in Conclavi animæ, c. 1, n. 19.

« *num Jesum, qui nos passione sua liberavit, in ipsum aspiciamus semper et ipsius signo speremus nostris vulneribus medicinam. Hoc est, si forte in nobis venenum avaritiae se diffundit ipsum consideremus, et sanat. Si scorpionis nos libido compungit, ipsum rogemus, et curat. Si terrenarum cogitationum nos morsus lacerant, eumdem precemur et vivimus; hi enim sunt spirituales serpentes animarum nostrarum, poster quo conculcando Dominus crucifixus est. Enimvero Deus olim Moysi serpentem quemdam æneum in palo quodam erigere, et suspendere præcipit¹, ut quisquis ab ignitorum deserti serpentum morsibus sauciatus fuisset, serpentem illum firmiter respiciens, a veneno contracto liberaretur: Sed omnia in figura contingebant illis. Hic namque serpens Christum in cruce hoc fine suspensum, ut infernalis serpentis venenum aboleret, præfigurabat. Christus enim serpens erat, quia omnia peccata nostra, quorum auctor fuerat, in se assumpserat. At vero quid tandem evenit? Christus resurrexit, at vero serpens infernalis diabolus ibidem confixus remansit, atque insuper increata sapientia effecit, ut quisquis deinceps mentis sue oculos in mysticum hunc serpentem, Christum scilicet crucifixum, elevaret, ab omni tentationis et suggestionis prævæ veneno liber evaderet. Unde S. Bernardus, in epistola quadam, ad quemdam novitiorum suorum exarata, scribit²: « *Si tentationum sentis aculeos, exaltatum serpentem æneum intuere, et sugere non tam ubera quam vulnera crucifixi. »* 6. — *In Prato florido³ de quodam Dei servo* scribitur, quod ut mentem suam meditationi passionis Dominicæ tanto posset attentius applicare, in loca quædam solitaria sese recipere consueverit; qui proinde ob hujus contemplationis merita ab astuto serpente (quantuscunque eidem adhiberet tentationum machinas) nunquam eo adduci potuit, ut in peccatum aliquod, de quo illum per multis annos tentaverat, consensu suo inclinaret. De sancto Elzeario Ariani comite, Surius in hæc verba scribit⁴: « *Sumpta Eucharistia, et sancto perunctus oleo, cum diceretur postea: Per sanctam crucem et passionem tuam, libera eum Domine; ipse eumdem versum tertio repetivit, addens: Hæc est spes mea, in hac volo mori. Ad extremum jam in agone positus, vultum præ se tulit valde terroribilem, unde colligi potuit, in magno eum tunc versari labore, ob aliqua sibi objecta. Exclamavit autem dicens: Magna est dæmonum vis, sed eam penitus enervarunt virtus et merita sacro sancte passionis Christi. Post paululum exclamavit, dicens: Plane vici. » De sancta Birgitta, in tenera etiamnum ætate constituta, refert idem**

¹ Num., xxv, 8. — ² S. BERN., epist. 331. — ³ Prat. flor., I, I, exempl. 6. — ⁴ SUR., t. IV.

Surius, quod viderit diabolum, tanquam centipedum, aut centipedem, horrenda specie deformem. Perterritaque cucurrit ad lectulum suum, humiliiter se Christo commendans: ubi rursus ille teter spiritus ei apprens dixit: *Nihil possum, nisi permittat crucifixus.* S. Augustinus modum nos docet, quem ille tenere consueverat, quotiescumque a diabolis infestabatur suggestionibus, quibus utique indefesse oppugnabatur, utpote qui tringa tribus annis licentiose vixerat; ita enim scribit¹: « *Cum me pulsat aliqua turpis cogitatio, recurro ad vulnera Christi. Cum me reprimit caro mea, recordatione vulnerum Domini mei resurgo. Cum diabolus mihi parat insidias, fugio ad viscera misericordiae Domini mei, et recedit a me. » Similiter S. Cyprianus pro se et nobis omnibus Salvatori nostro hisce verbis supplicat²: « *Da nobis in vita præsenti, ut simus sine angaria bajuli crucis tuæ, et comprehendamus cum omnibus sanctis quid latitudo, quid longitudo, quid sublimitas, quid profundum hujus ligni significet; quo conspecto, non noceat nobis, neque mordeat coluber solitudinis, sed innoxii per omnia sequamur te. » Porro signum quod videns in Ægypto exterminator angelus, domos Hebreorum non percussit, aliud non fuit, præterquam sanguis agni sacrificati, super limina portarum aspersus: ut patet ex hisce verbis³: *Videbo sanguinem, et transibo, nec erit in vobis, plaga dispersens.* Quanto igitur, ad repellendum a nobis inimicum infernale, majoris in animabus fidelium valoris erit, sanguis aspersus Agni illius, qui in Apocalypsi dicitur *Agnus occisus ab origine mundi?* David aureis Saulis armis accinctus, superbi Goliath, caput detruncare non potuit, ideoque necessum ei fuit, ut sublati de torrente quinque lapidis quibus armatus, et baculum manu tenens cum ipso dimicans, superbum hunc hostem feliciter prostravit. Porro baculus ille crucem, quinque autem lapides quinque Christi vulnera præfigurabant. Et ideo Christus de torrente in via bibit⁴, quando ad passionem exordiendam se recipiens, torrentem Cedron pertransivit. S. Augustinus prædictam historiam Redemptori nostro applicat, prius tamen commemorando, qualiter Eliab Davidi fratri suo, priusquam victoram contra Goliath obtinuisse, velut temerario, quod ad locum certaminis accedere præsumpsisset, exprobarit. En verba sancti doctoris: « *Veniente David, unus de fratribus increpavit eum, dicens: Quare dimisisti pauculas oves illas et venisti ad prælium? Frater iste senior, qui David typum Christi gerentem per malitiam increpavit, significavit populum Judæorum, qui per invidiam Christo Domino, qui pro salute humani generis venerat, detraxerunt, et multis***

¹ S. AUG., in Manual., c. 22. — ² S. CYPR.: — ³ Exod. XII, 13. — ⁴ Ps. CIX, 7. — ⁵ S. AUG., s. 197 de Temp.

« frequenter injuriis affecerunt. Quare, inquit « dimisisti oves illas, et venisti ad prælium? Quasi « non tibi videtur per os ejus salutis hominum « invidens diabolus loqui, tanquam si diceret « Christo: Quare dimisisti nonnaginta et novem « oves, quæ non erraverunt, et venisti ut unam « requireres, quæ perierat, et eam de manu spiri- « tualis Goliæ, id est, de potestate diaboli, per « crucis baculum liberatam, ad ovile proprium « revocares? » In progressu vero ejusdem sermonis, pergit declarare mysterium, ob quod nullus cum immenso illo gigante Goliath dimicare audebat. Ita enim scribit: « Stabant, et pugnare contra « adversarios non audebant? Quia David, qui typum « Christi gerebat, nundum venerat. Quis enim contra « diabolum pugnare poterat antequam Christus « Dominus genus humanum de potestate diaboli « liberaret? David enim interpretatur manus fortis. « Quid eo fortius, qui universum mundum vicit, « armatus non ferro, sed ligno? » Et paulo post subdit: « Contra Goliath, et exercitum ejus, id est « contra diabolum, et angelos illius, christianorum « populus pugnare non desinit, nec tamen vincere « posset, nisi verus David Christus cum baculo, id « est, cum crucis mysterio descendisset. Ante « adventum enim Christi solitus erat diabolus: « veniens Christus fecit de eo, quod in Evangelio « dictum est: Nemo potest intrare in domum fortis, « et vasa ejus diripere, nisi alligaverit fortem. Venit « ergo Christus, et alligavit diabolum. » Idem quoque sanctus doctor ibidem ad locum se reflectit, in quo gigantem percussit; ait enim: « Venit verus David Christus, qui contra spiritua- « lem Goliath, id est, contra diabolum pugnaturus, « crucem suam ipse portavit. Vide, fratres, ubi « David Goliath percusserit, in fronte utique ubi « crucis signaculum non habebat. Sicut enim bacu- « lus crucis typum habuit, ita etiam et lapis ille de « quo percussus est, Christum Dominum figurabat. »

7. — In vita S. Claræ, quæ passionem Christi Domini, non sine ingenti dæmonis tormento, amarissime deslebat, Surius refert sequentia: « Inter horas diei sextam, et nonam, majori com- « punctione afficiebatur, ut cum immolato Domino « immolaretur. Nam et semel hora nona oran- « te, in cellula diabolus in maxillam percutiens, « oculum sanguine, genam livore perfudit. » Nimurum diabolus sanctam hanc virginem tanta cum devotione crucifixi dolores meditantes vi- dens, continere se nequivit, quin rabiem suam in eam evomeret. Credamus igitur salutari a B. Laurentio Justiniano his verbis nobis tradito consilio¹: « Lini oculos tuos sanguine illius, suoque livore « tuis medere vulneribus. Nulla esse valet ægritudo « tam valida, nullus mœror, nulla tentatio, quæ

¹ B. LAUR. JUST., *de triumph. Chr. agon.*, c. 21.

¹ S. AUG., *de ver. Apost.* — ² ID., *in Manuali*, c. 32.

« non hujusmodi medicamento curetur, est quippe « in eo redempcionis crux, ut purgationis lava- « crum. » S. Augustinus pariter nos exhortatur, inquiens¹: « Veni ad Christum, noli longa itinera « meditari. Ubi credis, ibi venis, ad illum enim qui « ubique est, amando venitur, non navigando. Sed « quoniam etiam in tali itinere abundant fluctus « et tempestates diversarum tentationum, in cru- « cifixum crede, ut fides tua lignum possit as- « cendere: non mergeris, sed ligno portaberis. »

DISCURSUS X.

CRUCIFIXI REDEMPTORIS NOSTRI DEVOTA CONSIDERATIO A PECCATIS NOS CARNALIBUS COERCET ET REFRENAT.

IDEA SERMONIS. — 1. Meditatio mortis Christi est efficacissimum remedium contra ardorem libidinis. — 2. A tempore quo Christus spinis coronatus, et in crucem actus fuit, incepunt Christiani carnem suam crucifigere. — 3. Quid designet, quod obsecnum idolum Priapi communatum et combustum fuerit in torrente Cedron. — 4. Extollitur efficacia Dominicæ passionis contra ignem concupiscentiæ carnalis. In carnalibus temptationibus in memoriam revocata est passio Domini. — 5. Fel passionis Christi illuminat oculos carnalium hominum. — 6. Quare Christus elegerit diem Veneris pro amarissima passione sua. Stupendum exemplum S. Mariæ Ægyptiaca. — 7. B. Angela in aspectu crucis inventa compunctionem. Exemplum venerabilis viri Joannis Avilacæ. Aliud cujusdam juvenis religiosi Hommenrodensis. — 8. Ad quæ re media recurrentum sit in temptationibus carnis.

Qui sunt Christi, carnem suam crucifixerunt cum vitiis, et concupiscentiis. Galat., v. 25.

1. — S. Paulus, ad Galatas scribens, hoc declarat verorum Christi sequacium infallibile esse indicium; si videlicet Redemptorem nostrum in monte Calvariae, post tantam sanguinis effusionem, «cruentum considerantes, cum desint hodie patibula, ad quæ ex amore ipsius innocenter suspendantur, ad minus ad ejus imitationem proprium crucifigentes corpus, pessimam ipsis insitam crucifigant concupiscentiam: Qui sunt Christi, inquit, carnem suam crucifixerunt cum vitiis et concupiscentiis. Et quidem signum hoc adimplere, omni prorsus caret difficultate: siquidem ad extinguendum carnalis concupiscentiæ bullitum, solum devote meditationis oculum in montem Calvarie serio defigere sufficit. Nam ut S. Augustinus ait²: « Nullum tam potens est, tam efficax contra ardorem libidinis medica- mentum, quam mors Redemptoris mei. » Enim vero si homo continuum, quod in sensibus suis experitur, consideret prælium, dum caro concupiscit adversus spiritum, ipseque voluptates blandæ, amabiles, humanæque fragilitati et lubricitatì acceptissimi sunt animæ inimici, nunquid fateri cogetur; inquit

S. Leo magnus¹, quod tentatio est vita hominis super terram? « Quoniam non solis doloribus corporis atque suppliciis anima fidelis impetratur, verum etiam salva incolumente membrorum, gravi morbo urgetur, si carnis voluptate molitur. Sed cum caro concupiscit adversus spiritum, et spiritus adversus carnem, praesidio crucis Christi mens rationalis instruitur, nec cupiditas noxiis illecta consentit, quoniam continuo nentia clavis transfigitur. »

2. — In lege naturæ, et temporibus sequentibus, priusquam Dei Filius ageretur in truncum crucis, celestis, et aeternus Pater de celo prospexit super filios hominum, ut ait Psalmista², ut videret, si est intelligens, aut requirens Deum: vidiisque quod omnes declinaverunt. At vero in quoniam universalis haec mortalium prævaricatio consistebat? In hoc videlicet, quia omnis caro corruperat viam suam. Vel prout Sapiens clarus expressit, quia omnes certam carnalibus se voluptatibus immergant, dicentes³: Coronem nos rosas, antequam marcescant: nullum pratrum sit, quod non pertranseat luxuria nostra. At vero mox ut Christus capite spinis transfixo in mundo apparuit, ipsique mortales manifeste inde didicerunt, quod non deceat sub capite spinoso membra esse delicata, voluptatibus certatim renunciantes, rigorum et austerritatem vitæ spinis sese transfigere et compungere cooperunt, adimplentes illud, quod Clemens Alexandrinus ex sententia S. Petri apostoli in hac verba scribit⁴: « Satis fuit præteritum tempus, ait Petrus, dum ambulavimus in lasciviis, concupiscentiis, temerariis, commissionibus, potionibus. Limitem habemus crucem Domini, cui crucifigimus, et a prioribus peccatis reprimimus. » Idem contra concupiscentiam S. Augustinus nobis insinuat remedium, dicens⁵: « Si ardor libidinis moveat membra mea, recordatione vulnerum Domini nostri Filii Dei extinguitur. »

3. — In libro n Paralip., capite xv, dicitur: Sed et Maacham matrem Assa regis ex augusto depositum imperio, eo quod fecisset in luco simulachrum Priapi. Erat porro Priapus obscenissimum quoddam idolum, quia secretas quasdam corporis partes, propagationi humanæ deservientes, representabat et in memoriam reducebat. At vero ubinam hoc simulacrum dispersum, in cineresque redactum et annihilatum fuit? Sacer textus ait: Quod omne contrivit, et in frusta comminuens, combussit in torrente Cedron. At vero nunquid aliae deerant aquæ, in quibus hi cineres absorberi potuerint? Verum quidem est, non defuisse alias aquas; in illis tamen non resplenduisse a Deo intentum mysterium. Nomine enim torrentis Cedron, de quo Psalmista

¹ Ps. CIX, 7. — ² JOAN., XVIII, 4. — ³ DROG. OST., *de Sacr. Dom. Pass.* — ⁴ ORIG., *in c. 6 ad Rom.* — ⁵ S. BERN., *Form. vit. hon.* — ⁶ S. MAXIM., *h. de Cruce et Passione*, — ⁷ Prat. flor., l. 6 exempl.

ait¹: De torrente in via bibet, propterea exaltabit caput, amara Christi passio denotabatur. Nam ut S. Joannes refert, Christus suam in torrente Cedron exorsus est passionem; ait enim²: Egressus est cum discipulis suis trans torrentem Cedron, ubi erat hortus, in quem introivit. Unde his omnibus ad se invicem collatis, Deus insinuare voluit, quod ad extinguendum carnalis concupiscentiæ ignem, eumdemque in savillam et cineres redigendum, nullum dari possit efficacius remedium, quam si huic torrenti immergatur, ipsaque amara Domini passio seria meditatione consideretur. Unde Drogo Ostiensis ait³: « Passio Domini celebratur, et nos voluntati operam damus? » Huc quoque spectat illa Origenis pro præsenti proposito admodum considerabilis doctrina, dicentis⁴: Certum est, quia ubi mors Christi animo circumfertur, non potest regnare peccatum: est enim tanta vis crucis Christi, ut si illa ante oculos ponatur, nulla concupiscentia, nulla libido superare possit, sed continuo ad ejus præsentiam totus ille peccati, et carnis fugature exercitus. » S. Bernardus, in formula vitae honestæ, efficacem ad honestatem cooperandi modum docere nos volens, inquit⁵: « Deus meus pendet in patibulo, et ego voluntati operam dabo? » S. Maximus in homilia quadam de Cruce et Passione, ad illam alludens de Ulyssse conscriptam fabulam, qua dicitur, quod hic ne ab illecebrosis Syrenarum cantibus (quæ voluptates carnales prefigurabant) incautus deciperetur, ad navis malum arctissime se alligari fecerit, ita scribit⁶: « Quisquis arbori crucis se religaverit, dulcem procellam luxuriae non timebit: Syrenarum quædam suavis figura est mollis concupiscentia voluptatum. »

4. — In prato florido sequens describitur historia⁷. Cum enim Sanctimonialis quædam a spiritu fornicationis diuturno tempore erga juvenem quædam clericum vehementer tentata, ardentis, quo eum deperebat, amori resistere non potuisset, tandem illicitis lascivi illius clerici desideriis consentire parata, eumdem, ut certa quædam noctis hora in destinato loco adasset, requisivit. Cum enim, utpote sacristica, claves Ecclesiæ penes se haberet, eo usque donec aliæ Sanctimoniales obdormissent, præstolata, demum ad fores Ecclesiæ aperiendas se recepit, ut bestiali appetitu suo satisficeret. Cumque ad primam portam accessisset, Christum brachiis, in cruce expansis hærentem invenit, qui eam ne ulterius progredi posset, impediebat. Verumtamen quia aliud nihil meditabatur, quam ut carnalem satiare posset concupiscentiam, ad aliam se portam recepit, ubi pariter Redemptorem in specie crucifixi sibi occurrentem